

RỦI RO ĐỊA CHÍNH TRỊ VÀ HOẠT ĐỘNG TÍN DỤNG CỦA CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VIỆT NAM

Geopolitical risk and bank lending: empirical evidence from Vietnam

BÙI HUY TRUNG

*N*ghiên cứu phân tích tác động của rủi ro địa chính trị đến hoạt động tín dụng của các ngân hàng thương mại Việt Nam, sử dụng dữ liệu bảng theo quý giai đoạn quý I-2015 đến quý III-2025 của 27 ngân hàng thương mại kết hợp với phương pháp mô hình Mômen tổng quát hệ thống (System GMM). Kết quả thực nghiệm cho thấy rủi ro địa chính trị tác động tiêu cực đến tăng trưởng tín dụng và tác động cùng chiều đến rủi ro tín dụng. Khi phân tích theo quy mô, tác động bất lợi lên tăng trưởng tín dụng là nhất quán ở cả hai nhóm, trong khi tác động cùng chiều lên rủi ro tín dụng chỉ có ý nghĩa thống kê ở nhóm ngân hàng quy mô nhỏ. Các kết quả gợi mở hàm ý cho việc hoàn thiện khuôn khổ quản trị rủi ro và giám sát an toàn hệ thống trong bối cảnh bất định địa chính trị gia tăng.

Từ khóa: rủi ro địa chính trị, tín dụng ngân hàng, ngân hàng thương mại Việt Nam.

*T*his study examines the impact of geopolitical risk on the credit activities of Vietnamese commercial banks using quarterly panel data for the period 2015Q1-2025Q3 from 27 commercial banks, estimated via the System Generalized Method of Moments (System GMM). The empirical results indicate that geopolitical risk exerts a negative effect on credit growth and a positive effect on credit risk. In the subsample analysis by bank size, the adverse impact on credit growth remains consistent across both groups, whereas the positive association with credit risk is statistically significant only for small banks. These findings offer implications for strengthening risk management frameworks and prudential supervision in the context of heightened geopolitical uncertainty.

Keywords: geopolitical risk, bank lending, Vietnamese commercial banks.

1. Giới thiệu

Trong bối cảnh kinh tế thế giới ngày càng liên kết sâu rộng, các cú sốc phi kinh tế, đặc biệt là rủi ro địa chính trị, đang trở thành nguồn bất định có sức lan tỏa mạnh tới tăng trưởng và ổn định vĩ mô. Tính chất khó dự báo về thời điểm, cường độ và phạm vi lan tỏa khiến rủi ro địa chính trị tác động mạnh lên tâm lý thị trường, làm gia tăng biến động giá tài sản, đồng thời ảnh hưởng đến quyết định đầu tư, tiêu dùng và hoạt động sản xuất, kinh doanh trong nền kinh tế.

Khi bất ổn gia tăng, điều kiện tài chính có thể thắt chặt do phân bù rủi ro tăng và dòng vốn dịch chuyển; thị trường ngoại hối và lãi suất biến động mạnh hơn; trong khi mức độ sẵn sàng nắm giữ rủi ro của các chủ thể tài chính suy giảm. Trong bối cảnh đó, hệ thống ngân hàng có thể đồng thời chịu tác động từ phía bảng cân đối (chất lượng tài sản và rủi ro tín dụng), phía nguồn vốn (chi phí huy động và thanh khoản) và phía hoạt

Bùi Huy Trung, TS., Học viện Ngân hàng.